

Algemene informatie

Wanneer kan je beginnen met het professionele traject? *

- Je kan aanvullende professionele modules volgen vanaf opleidingsblok 5 (3^e jaar). ○ Het kan ook zijn dat je al eerder de 14 basismodules hebt gedaan en nu alsnog wilt deelnemen aan het professionele traject. Bespreek de mogelijkheden met je docent.

* NB. Dit zijn algemene richtlijnen. Bespreek je wensen hierover met je docent en maak de keuze in gezamenlijk overleg.

Leertherapie, intervisie en supervisie

- Gedurende de opleiding volg je leertherapie en supervisie en houdt verslagen hiervan bij (zie brochure). Je verdiept je in de opzet, visie en doelen van het professionele traject zoals deze op de volgende pagina's staan beschreven.
- Je hebt minimaal gevolgd:
  - 10-15 uur leertherapiesessies + 70-90 intervisie-uren (gedurende 7-jarige opleiding)
  - 14 supervisie uren (tijdens het aanvullende professionele traject)

Evaluatie-momenten

Wanneer en hoe vindt tussentijdse evaluatie plaats?

- Eerste evaluatiemoment: tijdens het zevenjarige traject volgt de docent de persoonlijke ontwikkeling van de student, tijdens de lesdagen, leertherapie, persoonlijke verslagen en gesprekken.
- Tweede evaluatiemoment: de student besluit om aanvullende modules te volgen van het professionele traject. Dat kan alleen als er rust is in het eigen ontwikkelingsproces en er openheid en ruimte is voor het begeleiden van mensen. Daarom wordt deelname aan deze modules in overleg met de begeleidende docent vastgesteld.
- Derde evaluatiemoment: De aanvullende modules worden door meerdere ISSP docenten gegeven. Per module vindt evaluatie plaats met docenten en student over de therapeutische en professionele vaardigheden. Mocht de student nog niet voldoen aan de criteria, dan is deelname aan het examen uitgesloten. Dit wordt besproken met de student; zo nodig wordt een passend traject geadviseerd (bv. herhaling opleidingsmodules, extra leertherapie of supervisie).
- Laatste evaluatiemoment Bovenstaande houdt in dat het praktijkexamen pas aan het eind van een langere afstudeer- en toetsingsfase plaatsvindt. De kans dat iemand niet slaagt voor dit examen wordt hiermee zo klein mogelijk gemaakt. Toch kan het voorkomen dat tijdens het examen blijkt dat afstuderen op dat moment niet juist wordt geacht. In dat geval wordt met de betrokken student en de docenten van ISSP besproken of en zo ja welk traject mogelijk is om wel tot afstuderen te komen op een later moment. Mocht de student bezwaar willen aantekenen tegen deze beslissing, dan kan deze gebruik maken van de mogelijkheden die beschreven staan in het klachtenreglement.

Op de volgende pagina's vind je informatie over:

I. Toetsingscriteria en Eindtermen van de opleiding	blz. 2
II. Toetsingselementen en -momenten tijdens afstudeerfase	blz. 5
III. Examenreglement	blz. 6
Gecommitteerden bij Examen + Externe leden Klachtencommissie	blz. 8
<i>Bijlagen:</i>	
- procesanalyse	blz. 9
- over supervisie en leerdoelen	blz. 10
- elementen van afstuderen (achterkant ISSP-diploma)	blz. 11
- boekenlijst	blz. 12

I. Criteria waarop cursisten worden getoetst | Eindtermen opleiding

Wanneer je afstudeert als ISSP therapeut/coach heb je het volgende geleerd:

Theoretisch kader

- Je hebt jezelf een **theoretisch kader** eigen gemaakt.
  - Je kent de samenhang tussen lichaam, geest en ziel
  - Je kent de opbouw en werking van energie in en rond het lichaam. Je weet uit welke lagen het energetische lichaam bestaat en wat deze lagen betekenen:
De opbouw van de aura met een mentale, causale en etherische en astrale laag. Je kent de betekenis van deze lagen voor ziekte en gezondheid.
  - Je kent de chakra's, belangrijke energiepunten en etherische hoofdstromen en weet wat het effect is op gezondheid. Je kunt chakra's verbinden en balanceren.
  - Je kunt het organisme activeren, kalmeren en balanceren met vitaliteit en spiritualiteit als bronnen van energie. Je weet wanneer je het nodig is om het inzicht te vergroten, of juist het contact met emoties en ervaring te verdiepen.
  - Je hebt kennis opgedaan over de gehele levensloop, waarbij dieper op de ontwikkelingsfasen in de kindertijd wordt ingegaan
  - Je hebt geleerd hoe overlevingspatronen (lichamelijk, gedragsmatig, emotioneel en rationeel) tot stand komen van waaruit verstoord menselijk gedrag kan ontstaan
  - Je kent de basistheorieën op het gebied van:
Verlies en rouwverwerking (E. Kubler-Ross, rouwtaken Worden, Duale Procesmodel)
Stress en trauma (oa. Somatic Experiencing)
Communicatie, therapeutisch gesprek, overdracht & tegenoverdracht
Energieleer, ziekte en gezondheid
  - Je hebt de module **Medische basiskennis en Psychopathologie** gevolgd conform de hieraan gestelde eisen van de ziektekostenverzekering
Voor het afstuderen bij ISSP zijn - op dit moment - opleidingen die voldoen aan "C" van de PLATO-richtlijnen voldoende voor afstuderen (bv. Con Amore). Meer info op ISSP-site onder 'beroepsopleiding'.

Therapeutische vaardigheden

- Je hebt geleerd om (diep) therapeutisch te werken vanuit een integratief theoretisch, ervaringsgericht en energetisch kader.
- Je kunt cliënten begeleiden bij verschillende hulpvragen, oa. op de volgende gebieden:
  - *Rouw- en verliesverwerking.* Je herkent de rouwtaken van Worden en het Duale Procesmodel en je hebt inzicht in hoe je een rouwproces kunt begeleiden.
  - *Lichaamsgerichte benadering bij stress en traumaverwerking.* Je begrijpt de visie en werkwijze en kunt oefeningen toepassen die helpen om het gezonde vermogen te stimuleren als het trauma geactiveerd is (bv. reguleren bij te veel arousal)
  - *Communicatie en relatie:* je kunt een therapeutisch gesprek houden, passend bij persoon en situatie; je kunt mensen begeleiden op het gebied van persoonlijkheidsontwikkeling en relatie. Je kunt professioneel omgaan met weerstand en overdrachtsprocessen.
  - *Energieleer, ziekte en gezondheid:* je bent in staat om een goede anamnese af te nemen, gericht op herkenning van symptomen en klachten, kan passend therapeutisch handelen en gericht doorverwijzen indien nodig.

- Je hebt je **therapeutische vaardigheden** eigen gemaakt en verdiept, te weten:
  - Contact maken en afstemmen
  - Diagnostisch proces
  - Spiritual discearnment (onderscheid tussen wat van jou is en wat van een ander)
  - Zelfreflectie
  - Zelfherstellend vermogen van een ander kunnen activeren en/of volgen
  - Omgang met weerstand, overdracht en tegenoverdracht
- Je hebt geleerd om genuanceerd te kijken naar en te denken over jezelf en anderen.
- Je hebt geleerd wat je sterke en zwakke kanten zijn als mens en als therapeut. Je hebt geleerd waar je kwaliteiten en gevoeligheden liggen
- Je hebt geleerd hoe je cliënten kunt begeleiden en hen leren hoe ze hun emoties op een natuurlijke manier kunnen omvatten en hanteren
- Je kunt omgaan met geheimhouding en kent het recht op privacy van je cliënt.
- Je hebt geleerd om verantwoordelijkheid te nemen voor de expressie van je emoties en de gevolgen daarvan.
- Je kunt een healing geven, waarbij een ethische en integere houding voorop staat.
- In werkwijze en attitude geef je blijk dat je de technieken en methodieken beheerst, welke onderwezen worden tijdens de opleiding. Naast meditatie, energieleer en healing betreft dit ook coaching vaardigheden als: doorvragen, feedback geven en ontvangen, inlevingsvermogen, empathische grondhouding, gespreksvaardigheid, vermogen om te luisteren en de context van de klacht van de cliënt kunnen zien.

Het belang van attitude

ISSP hecht veel belang aan attitude voor een goede kwaliteit van zorg. Dit omvat de volgende aspecten:

1. Een respectvolle en vraaggerichte houding
2. Life long learning
3. Kritische reflectie op de kwaliteit van zorg en op het eigen handelen
4. Veranderen en vernieuwen
5. De persoon als instrument

1. De therapeut verleent cliëntgerichte zorg

Dit houdt in dat de therapeut zich open opstelt voor de cliënt. De therapeut dient aanspreekbaar en betrouwbaar te zijn, betrokkenheid en begrip te tonen voor de vragen van de patiënt. De therapeut luistert naar de cliënt en vraagt naar de eigen beleving van de cliënt met betrekking tot zijn persoonlijke situatie. Dit, om de cliënt te leren kennen en de betekenis te begrijpen die de hulpvraag heeft in het leven van de patiënt. De therapeut dient de cliënt in de gelegenheid te stellen zijn gedachten en gevoelens te uiten.

2. De therapeut heeft als basisattitude 'life long learning'

Hij/zij beseft dat het noodzakelijk is zich op de hoogte te houden van nieuwe ontwikkelingen op vakinhoudelijk gebied en handelt hiernaar. Hij/zij staat open voor nieuwe informatie en ideeën en de toepassing daarvan in de praktijk.

3. Kritische reflectie op de kwaliteit van zorg en op het eigen handelen

De therapeut heeft de bereidheid om kritisch te kijken naar de kwaliteit van zorg vanuit het perspectief van de cliënt. Hij/zij heeft een grondattitude verworven waarbij hij/zij zich heeft aangewend om systematisch en continu te reflecteren op eigen en andermans beroepsmatig handelen en is bereid daarover te communiceren. De therapeut staat open voor feedback en kan kritiek over het eigen functioneren accepteren. Hij/zij geeft anderen vanuit een positieve grondattitude kritiek.

Tevens is de therapeut bereid om het eigen handelen te laten evalueren en valideren door gekwalificeerde buitenstaanders. Hij/zij onderkent het belang om het eigen handelen te relateren aan dat van collega's. De therapeut is gemotiveerd en bereid om daar waar nodig te verbeteren.

De therapeut is bereid tot samenwerking met reguliere behandelaars. Dit komt terug in diverse onderdelen van de opleiding en meer specifiek als het gaat om kennis en vaardigheden die daarbij nodig zijn:

- De therapeut dient de taal te kennen van de reguliere behandelaars door basiskennis van medische vakken en medisch denken (anatomie, fysiologie, pathologie).
- De therapeut dient in staat te zijn de grenzen van eigen kunnen te stellen en op tijd door te verwijzen naar reguliere (of andere) hulpverleners
- De therapeut kan rapporteren aan en overleggen met reguliere hulpverleners.
- De therapeut kan omgaan met geheimhouding en privacy van de cliënt.
- De therapeut kan representatief naar buiten treden in woord en geschrift, bijv. door goede folder/website.

4. Veranderen en vernieuwen

De bereidheid tot veranderen en vernieuwen vraagt om een innoverende attitude van de therapeut. De therapeut is bereid houding en behandeling up to date te houden aan de richtlijnen van dat moment en nieuwe zienswijzen in overweging te nemen en in praktijk te brengen als dit een goede toevoeging betreft.

5. De persoon als instrument

In de behandelwijzen van de opleiding Spirituele Psychologie wordt veel aandacht besteedt aan de attitude van de hulpverlener. In elk onderdeel van de opleiding wordt hier vanuit verschillende invalshoeken aandacht aan besteed. Het werken aan de attitude van de student vindt dan ook gedurende de hele leergang plaats. De therapeut dient zich bewust te zijn van het feit dat hij/zij zichzelf inzet als instrument. De therapeut dient in staat te zijn zijn/haar eigen processen en patronen te kennen en te herkennen en deze helder te kunnen benoemen. De therapeut leert hierdoor de eigen verantwoordelijkheid te nemen en projecteert niet de eigen emoties en wensen op de cliënt.

*N.B. Lees ook onze **Ethische Code & Klachtenreglement** op website www.issp.nu*

II. Toetsingselementen en -momenten in de afrondingsfase van de opleiding

1 Leertherapie Zich letterlijk in de rol van de cliënt verplaatsen. Hierin volgt de student zelf therapie met de werkvormen van de opleiding, waardoor deze er persoonlijke ervaring mee opdoet. De opleiding vraagt van de student hierover een verslag bij te houden. 10-15 uur Dit is onderdeel van het 1e deel van de werkmap (verslag persoonlijke ontwikkeling).

NB. Er wordt tevens een logboek bijgehouden van de gevolgde uren leertherapie, intervisie en supervisie. Dit is het 4e deel van de werkmap.

2 Intervisie Door op elkaar te oefenen, leert de student zowel de hulpverlenerskant als die van de cliënt kennen. De intervisie omvat de aangeboden lesstof van het laatst gevolgde opleidingsmodule met meditaties en healingsoefeningen. Ook is uitwisseling van persoonlijke en professionele ontwikkelingsprocessen mogelijk. 70-90 uur.

3 Professionele communicatie Tijdens gevolgde supervisiesessies en de professionele modules wordt aandacht besteed aan communicatie, processen van projectie, overdracht en tegenoverdracht, beschermingsfuncties en afweermechanismen die in de professionele relatie met de cliënt een rol kunnen spelen.

Aanvullend maakt de cursist gebruik van informatie die in de 7-jarige opleiding hierover is gegeven en de handvaten/reflectievragen uit de modules van het aanvullende professionele traject. Het verslag van de eigen professionele ontwikkeling is het 2e deel van de werkmap.

4 Sessies geven onder supervisie

Tijdens de periode van de aanvullende modules worden 3 supervisedagen gevolgd, waarin de 'oefensessies' met cliënten centraal staan. *De cursist geeft aan tenminste aan drie cliënten oefensessies*, waarover hij/zij een verslag schrijft voor zichzelf en inbrengt tijdens de supervisie.

Bij de supervisie worden de werkwijze en ervaringen met de cliënt tijdens de sessies besproken, naast wat de student zelf ervaart tijdens het geven ervan en de verslaglegging. De verslagen van de gegeven sessies en van de supervisiesessies vormen het 3^e deel van de werkmap. *Zie bijlage 2 voor meer informatie over supervisie en leerdoelen.*

5 Zelfreflectie Ruimte voor feedback op eigen functioneren

De cursist oefent het leren geven en ontvangen van feedback door het in de groep of met de docent bespreken van interacties en door het observeren en ondergaan van elkaars behandelingen (peer assessment). De cursist maakt vraagstukken en ethische vragen bespreekbaar in supervisie en intervisie.

6 Zelfstandigheid Naast de therapeutische vorming wordt zelfstandigheid verwacht voor zelfstudie en thuisopdrachten. De sturing van het leerproces wordt zoveel mogelijk aan de student zelf over gelaten, d.w.z. plannen leertherapie, inter- en supervisie, thuiswerkopdrachten. De studenten worden uitgenodigd de leerstof op verschillende manieren te verwerken, o.a. door het uitwerken van de lesstof in een overzichtelijke werkmap.

7 Werkstuk Een werkstuk wordt gemaakt aan de hand van een eigen gekozen onderwerp, gerelateerd aan de inhoud van de opleiding. Aanbevolen wordt dat de student een onderwerp kiest waar hij/zij een sterke interesse of passie voor voelt. Het aantal pagina's is vastgesteld op 8-10. In het werkstuk dient de keuze voor het onderwerp gemotiveerd te worden en de probleemstelling en doelstelling beschreven. Dit is het 5e deel van de werkmap.

8 Praktijkexamen Het praktijkexamen betreft een therapeutische sessie met een cliënt in aanwezigheid van 1 ISSP-docent en een gecommiteerde. Aandachtspunten voor beoordeling:

- algemene houding – professioneel, betrokken
- bejegening – respect, eigen verantwoordelijkheid van de client stimuleren
- behandeling, keuze en uitvoering – passend bij probleemstelling cliënt.
- gespreksvoering – deskundig en afgestemd op de cliënt
- verslaglegging – rapportage vooraf over tenminste 3 eerdere sessies met deze cliënt, over wat er tijdens de sessies naar voren is gekomen en wat de doelstelling en het effect van de behandelingen was.

Zie voor examenreglement blz. 6

III. Examenreglement ISSP-opleiding

Wanneer je deelneemt aan het praktijkexamen van de opleiding Spirituele Psychologie, dan is het examenreglement van toepassing. Hieronder zetten wij de punten uit het examenreglement voor je op rij. Zo weet je waar je aan toe bent als je wilt afstuderen als ISSP therapeut/coach.

1. Samenstelling examencommissie

1.1 De examencommissie bestaat minimaal uit de volgende functionarissen:

a. docenten ISSP -per examen is de docent aanwezig waar de student de opleiding heeft gevolgd.

b. externe gecommiteerden -als onafhankelijke examinerator aanwezig bij het praktijkexamen.

De gecommiteerde heeft kennis van de zorg (opleiding en werkervaring) en affiniteit met het vakgebied therapeut, coach of healer. Senioriteit en onafhankelijkheid van de school zijn een voorwaarde. De gecommiteerde heeft ervaring met het begeleiden en feedback geven van studenten. Per examen is tenminste 1 docent en 1 gecommiteerde aanwezig. Meer informatie hierover ontvang je tijdens de concrete voorbereiding van het praktijkexamen.

2. Verantwoordelijkheid examencommissie

2.1 De examencommissie is belast met maken van de eindtermen, alsmede met het bepalen van de uitslagen.

2.2 De examencommissie draagt zorg voor het afnemen, de organisatie en een correct verloop van de examens.

3. Aanmelden

3.1 Aan het af te nemen praktijkexamen kan slechts worden deelgenomen door de student die zich uiterlijk twee weken van te voren als examenkandidaat heeft aangemeld.

Een en ander onder voorbehoud dat er plaats is op de gewenste datum en tijd.

De kosten van het examen staan vermeld op de website van ISSP. Bij aanmelding voor een examen dient de kandidaat zijn portfolio in te dienen.

4. Onderdelen van het professionele traject

Onderdelen van het professionele traject, voorafgaand aan het examen. Cursisten die gaan afstuderen leveren uiterlijk 2 weken voor het praktijkexamen hun afstudeer-dossier in met de volgende onderdelen:

A. Werkmap over persoonlijke en professionele groei bestaande uit 5 delen, namelijk:

1. *Het verslag van persoonlijke ontwikkeling*: reflectie op het eigen ontwikkelingsproces.

Hierbij kan de cursist gebruik maken van de gemaakte procesanalyses/verslagen na elke opleidingsmodule en de verslagen van sessies leertherapie.

2. *Het verslag van professionele ontwikkeling*: reflectie op de eigen ontwikkeling als professional, bv. aan de hand van de handvatten en onderzoeksvragen bij de modules van het Aanvullende Professionele Traject.

3. *Het verslag van een behandelproces* met een cliënt (minimaal 5 sessies) waarover supervisie is gevolgd. Van tenminste 3 van deze sessies heeft de cursist tijdens de supervisie een verslag gestuurd naar en besproken tijdens suupervisedagen.

4. *Het logboek* met de gevolgde uren voor leertherapie, intervisie en supervisie, ondertekend door de docent bij wie je de opleiding hebt gevolgd.

5. *Het werkstuk* over een thema dat relatie heeft met de opleiding en met de eigen visie en manier van werken van de cursist. Het aantal pagina's is vastgesteld op 8-10.

B. De specifieke certificaten van de modules van het aanvullende professionele traject

C. Certificaat medische basiskennis en psychopathologie (niet door ISSP aangeboden).

D. Praktijkexamen, sessie met cliënt.

Na het behalen van het examen wordt al deze informatie genoteerd op het ISSP-diploma en ondertekend door de betrokken ISSP-docent(en) en -gecommiteerden.

5. Frequentie, data en plaats

- 5.1 Het praktijkexamen wordt tenminste eenmaal per jaar afgenomen.
- 5.2 De examencommissie bepaalt de data waarop en de plaatsen waar de examens worden afgenomen. Via de website en je docent wordt je hierover geïnformeerd.
- 5.3 De kandidaat die zich voor een examen aanmeldt, ontvangt tijdig informatie over:
  - a. de datum waarop en plaats waar het examen zal worden afgenomen
  - b. het tijdstip van aanvang en de duur van het examen
- 5.4 Als de student op de examendag is verhinderd, dan kan hij een verzoek indienen om examen te doen op een andere datum. Dit verzoek kan via de website van ISSP worden ingediend.
Na het examen is er een feestelijke diploma-uitreiking met alle geëxamineerden.

6. Wijze van afname praktijkexamen

- 6.1 Je geeft een sessie met de cliënt die je voor deze dag hebt uitgenodigd en laat zien hoe je werkt als coach of therapeut. Dit gebeurt in het bijzijn van 2 docenten: je eigen docent (incidenteel een 2e docent) en één van de gecommitteerden. Na de sessie overleggen docent en gecommitteerde met elkaar en aansluitend vindt er een nabespreking met je plaats.

7. Toelatingseisen praktijkexamen

- 7.1 De examenkandidaat dient te zijn ingeschreven als student voor de desbetreffende opleiding bij ISSP
- 7.2 De examenkandidaat dient de opleidingsgelden volledig voor aanvang van het examen te hebben voldaan.
- 7.3 De examenkandidaat dient zich volgens de aanmeldprocedure voor het examen te hebben aangemeld.
- 7.4 De examenkandidaat dient te hebben voldaan aan de minimale aanwezigheidsplicht van 90%
- 7.5 De examenkandidaat dient te hebben voldaan aan alle benodigde opdrachten van de opleiding.

8. Uitslag en beoordeling van het praktijkexamen

- 8.1 De uitslag van het examen wordt direct na het praktijkexamen bekend gemaakt aan de student.
- 8.2 Het praktijkgedeelte wordt door een docent en een gecommitteerde (incidenteel nog een tweede docent) beoordeeld en maken gebruik van de beschreven eindtermen en toetsingscriteria. Bij het praktijkexamen zijn de eigen docent en een gecommitteerde aanwezig.
- 8.3 Het examenresultaat van elke student wordt door docent & gecommitteerde vastgesteld.

9. Herexamenregeling

- 9.1 Een kandidaat mag alleen meedoen aan het herexamen als er bij het examen een onvoldoende resultaat is behaald.

10. Bijzondere omstandigheden waardoor deelname aan het examen aan de cursist kan worden ontzegd

- 10.1 Wanneer de student niet aan de betalingsverplichting van de opleiding heeft voldaan.
- 10.2 Wanneer de student niet ingeschreven staat als student van ISSP.
- 10.3 Wanneer de student niet staat ingeschreven voor het examen.
- 10.4 Wanneer de student zijn dossier niet of incompleet heeft ingeleverd.
- 10.5 Wanneer de student niet voldoet aan de aanwezigheidsnorm van 90%.

11. Diploma

- 11.1 De kandidaat ontvangt een diploma voor een met voldoende resultaat afgelegd examen + een compleet en voldoende bevonden afstudeerdossier.
- 11.2 Het diploma wordt door alle ISSP-docenten en de gecommiteerde ondertekend.

12. Archivering

- 12.1 Het dossier van de student is niet openbaar en wordt 10 jaar bewaard in het archief van ISSP. De werkstukken en verslagen van de afgestudeerde studenten worden digitaal verzameld op een usb-stick, welke in een afgesloten archief worden bewaard. Indien de afgestudeerde dit toestaat kunnen geprinte werkstukken/verslagen (tijdelijk) ter inzage worden gegeven aan nieuwe studenten in hun afstudeerperiode.

13. Beroepsmogelijkheid

- 13.1 Elke kandidaat kan bij het secretariaat van ISSP beroep aantekenen tegen beslissingen van de examencommissie. Het beroep dient schriftelijk te worden ingediend binnen vijf dagen na het bekend maken van de uitslag.

Externe leden Examencommissie

Per praktijkexamen is 1 externe gecommiteerde als onafhankelijke examinerator aanwezig. Zij zijn niet als docent verbonden aan ISSP en hebben daar geen opleiding gevolgd. De gecommiteerden zijn werkzaam binnen het terrein van therapie/coaching/zorg.

Op dit moment (mei 2018) zijn de volgende externe gecommiteerden lid van de **Examencommissie**:

□ Margret Harten

Werkt sinds 2000 als lichaamsgericht therapeut (individueel en met groepen). Binnen Bodymind Opleidingen geeft zij de vakken Bio-Energetica en Bodydrama. Daarnaast verdiept zij zich al jaren in de methode van de Ridwhan School (Almaas). Margaret is houder van het Europees Certificaat Psychotherapie (ECP).

□ Charles Lycklama a Nijeholt

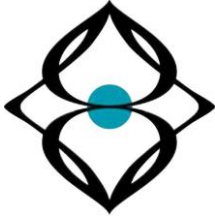
Op dit moment werkzaam bij Lievegoed Antroposofische zorg, in de ambulante verslavingszorg en psychiatrie (in Groningen, Assen, Osterwolde en Meppel). Daarvoor was hij vanaf 1994 werkzaam als SPV-verpleegkundige. Charles heeft een docentenopleiding gevolgd en is verbonden geweest met de Plegan-opleidingen.

Op de ISSP-website vind je onze **Ethische Gedragscode & Klachtenreglement**, met daarin richtlijnen en afspraken voor zowel docenten als cursisten van ISSP.

Na behandeling van een klacht en uitspraak door de ISSP-Klachtencommissie, bestaat de mogelijkheid tot beroep bij de Quasir-Klachtenregeling.

ISSP

PROCESANALYSE

Naam _____ Datum _____

Naast je inhoudelijke en persoonlijke verslag van elke module, is het zinvol om rondom één gebeurtenis deze procesanalyse in te vullen.

Kies een gebeurtenis die gedurende het afgelopen lesblok plaatsvond, die je raakte, indruk op je maakte en/of belangrijk voor je was. Beschrijf deze gebeurtenis en reflecteer hierop aan de hand van de volgende aandachtspunten:

Beschrijf het moment

Welke gevoelens had je?

Welke lichamelijke reacties?

Welke gedachten?

Onderzoek van deze ervaring:

- a. Hoe kijk je terug op wat jij op dat moment ervaarde?
- b. Welke oordelen/meningen heb je over je gedrag?
- c. Kun je ontdekken waar je gedrag door veroorzaakt wordt?
(leg bv. verbanden met je opvoeding of ervaringen)
- d. Hoe had je je willen gedragen?
- e. Wat heeft je daarin tegengehouden?

Leerdoel wat door de gebeurtenis bij je ontstaat

Actie/voornemen

Over Supervisie

Wat is supervisie?

In supervisie gebruik je de werksituatie als middel om te leren. Je reflecteert op jouw manier van denken, voelen en handelen in het werken met cliënten. Doordat je gesteund wordt in het kijken naar zowel je inspiratie als je blinde vlekken naar aanleiding van de uitoefening van je werk, wordt je werkwijze bewuster en professioneler.

Supervisieverslag

Maak uiterlijk een week voor de supervisiedag een verslag waarin je:

- reflecteert op de vorige supervisiebijeenkomst (indien van toepassing)
- beschrijft wat je hebt ontdekt in je sessies en/of in de vorige supervisiebijeenkomst
- je voorbereidt op de nieuwe supervisiesessie door een casus in te brengen
- deze te beschrijven en je vraag (vragen) toe te lichten

Aantal supervisiesessies

Als je bezig bent met het afstudeertraject tot ISSP Professional:

- Geef je aan tenminste drie verschillende 'oefen-clieñten' 1 of meer sessies onder supervisie. Je schrijft van elke oefensessie en bijbehorende supervisie een verslag. Je volgt supervisiedagen voor tenminste 1 dag van elke van de deze drie cliënten.
- Van 1 cliënt heb je een langer behandelproces gevolgd van 5 sessies of meer. Van tenminste 3 sessies daarvan heb je een verslag gestuurd naar en besproken tijdens de supervisie.
- De cliënt die je meeneemt naar je praktijkexamen* heb je tenminste 3 sessies gegeven, waarvan je de verslagen en je leervraag vooraf opstuurt naar de ISSP-docent & -gecommitteerde die bij het praktijkexamen aanwezig zijn.
- In totaal volg je minimaal 3 supervisiedagen.

Leerdoelen

Gedurende het supervisietraject formuleer je leerdoelen die gericht zijn op datgene wat jij wilt leren in je werk als therapeut/coach. Deze doelen kunnen tijdens dit proces worden bijgesteld, zodat ze als een rode draad door de supervisiefase heen lopen. Het is tegelijk een houvast bij het schrijven van het afrondende professionele verslag.

Je krijgt feedback op de supervisievrageñ die je mondeling of schriftelijk inbrengt. Gekeken wordt wat nodig is en wat de volgende stap is om over het ingebrachte onderwerp helderheid te krijgen.

Overzicht elementen van afstuderen

- **14 hoofdmodules**
van de 7-jarige opleiding Spirituele Psychologie
(Meditatie, Spiritual Healing en Innerlijke groei)

- **Aanvullend professioneel traject 5 modules**

- Rouw- en Verliesverwerking
- Heling bij Stress en Trauma
- Communicatie, weerstand en overdracht
- Energieleer, Ziekte en Gezondheid
- Medische Basiskennis – behaald bij extern opleidingsinstituut, nl:

- **Dossier en Examen**

- Afgerond dossier:
  - Verslagen
  - Logboek van gevolgde uren leertherapie, intervisie en supervisie
  - Eindwerkstuk
- Praktijkexamen behaald op: -----

Bijlage 4

Boeken Spiritual Healing (Bob Moore en leerlingen).

Vaak heb je tijdens de opleiding al kennis gemaakt met verschillende boeken en artikelen op het gebied van meditatie, energieleer en bewustzijnsontwikkeling.

Hieronder enkele boeken die aan de basis liggen van onze opleiding:

Anna & Alexander Mauthner	Conversations with Bob Moore
Helen Gamborg	Het onzichtbare in genezing
Jim Gilkeson	Energy Healing
Bart ten Berge	The Gift
Georgy Y. Johnson	I AM HERE, opening the Windows to Life & Beauty
Georgy Y. Johnson	Non-dual therapy

Via Google zijn er meer titels te vinden, bijvoorbeeld:

Daniel Perret	The Science of Spiritual Healing
---------------	----------------------------------